

ՀԱՆԳԵՍ ԱԶԳԱՅԻՆ

Մամուլ իւրաքանչիւր շրջանը 52 օրինակ է :
 Ստորագրութեան տեղն է Պօլիս Շէրիֆ փաշա խան
 թիւ 9 :
 Գուրս երթալիք փօստային ծախքը առնողին վրայ է :

Շրջանին գինը կ'ս Թոթ. ոսկի 50
 Մէկ թիւը դասեկան արծաթ 1
 Ծանուցման տողը 3
 Անոխար նամակ չընդունուիր :

Թիւ 731 ԺԲ ՏԱՐԻ ՇՐՋԱՆ ԺԵ.

1880

ԶՈՐԵՔԵԱԲԹԻ 13 ՕԴՈՍՏՈՍ

ԱԶԳԻՆ ՄԵԾՆՄԵԾՆԵՐԸ

(Շար. տես թիւ 730)

Յ. Զ. Ե. ԶԳԱԿ.— Անուանի՞մե՞ծ հա-
 բուստ մը, որ աշխարհիս վրայ ամեն բանէն
 աւելի՝ ստակ դիպելու սիրահար է, ինքը մի-
 լեռնատէր մը ըլլալովն հանդերձ՝ հինգ փարա-
 յին վրայ Բեռն Բեռն կ'դողայ, Պօլիս եկած ա-
 տենը, երեսի ի և նշանաւոր ծանօթներ ունե-
 նալուն հակառակ, փաստարմանը խանը կ'իջե-
 ւանի, որպէս զի էքոնօմի-բօյիթիքի դէմ մե-
 ղանչա՞ծ չըլլայ : 1510 տարի տակաւին՝ ապրե-
 լու յոյս ունեցող մէկու մը պէս՝ մատիտը ձեռ-
 քէն վար չձգեր ունեցած հարստութեան առ-
 կոսին տակօք հաշուելու համար : Աղքատ մը
 իրմէն ողորմութիւն ուզելու ըլլայ նէ՝ «կորու-
 վէ՞ն է տուած միակ ողորմութիւնը, որպէս
 զի մարտիկաններն իրենց այս անարդ ապրա-
 րէզին մէջ քաջալերած չըլլայ : Այս անձը վը-

նասը ինչ տեսակ բան ըլլալուն համն առած
 պիտի չըլլար նի՞՛ն Զմիւռնիոյ վերջին դետնա-
 չարժը չը պատահէր : այս երկրաշարժին մէջ
 կրօսի թէ բաւական փնաս կրեր է, բայց ի՞նչ
 այս փնասը՝ համեմատաբար էսնաֆ մարդու մը
 անձրեւէն թրջելով ֆէսը կաղապարի մը դար-
 նելու համար տուած քոսն փարայէն՝ տակի
 մե՞ծ չէ եղած իրեն : սակայն և այնպէս այս
 դէպքին վրայ բոլոր իր կալուածներն սիկուր-
 թայի դրեր է, որպէս զի ուրիշ անգամ մ'ալ
 աստեկ անակնկալ փարձանքի մը չհանդիպի :

Սա լրագրի մը մէջ սե չըջանակաւոր լուր
 մը տեսնելու ըլլայ նէ՝ իսկոյն անհամբերու-
 թեամբ մը կ'ըսնայ կ'իտրդայ, հասկնալու
 համար թէ արդեօք մէջէն ժառանգութեան
 պէս բան մը կ'ելլէ՞ իրեն : Վերջապէս այս ան-
 ձը լուսահոգի Մօքրդի Պօլոս պէյին թողած
 անբաւ ժառանգութեանը աւելի աւանդապա-
 հըն է քան թէ իր հարստութեանը բաւն տէրը :

Գ. Մ. — Ազնուական գեր. դաստանէ սերեալ պատուաւոր վաճառական մը, որ խր ուզգութեամբն ու բարեբարոյութեամբն օր ըստ օրէ փայլելով վրայ է, իւր ընտանեացն անդամներէն ասորքեր բնաւորութիւն մ'ունենալով, քեզեաւ ազգին պնդած մեծ օգուտ կամ օգնութիւն մ'ընելը չէ լրսուած, բայց ազգին միշտ ազգիւթեանը փափաքուն ըլլալով, ազգարոյսը և օտարաց հետ ալ միշտ հեղահամայր և սիրաշահ կերպով կը վարուի, ընթերցասէր է և ուսումնասէր, բայց ուսմանքն ու գրականութիւնը մեր ազգին մէջ քաջալերելու համար սրտէն ինչ ընել որ կը բոյլի նէ՝ կուղէ որ դադանի մնայ: Մարդուս ամենէն գովելի առարկանութիւնն ալ բազմայն բարիք մ'ընելն է:

Գ. Ս. — Ոսկերչաց չուկային քրեւոր արուեստաւոր Եէնիչէրիներէն մնացած կօնճ զլօս հարուստ մը, որոյ բոլոր բարեմասնութիւնները օղիի դաւաթիւն մէջը կ'փայլին. այս անձին համար ազգութիւն, յառաջագիմութիւն, դպրոց, ընթերցասիրութիւն ընտանշանակութիւն չունի, վերն Սատուած՝ վարր երեք ու կէսը չակելու ճանքան կ'նայի:

Առանց հայհոյանքի օղոթք չընել, տապալկը պարսպ տուն չմտնար, անպատճառ բան մը պիտի առնէ, առնելու բան մ'ալ չը դռնէ նէ՝ երկու հօխայ հաց դռնէ կ'առնէ, սոսորակը պօշ տուն երթալն գէշ է ըսելով:

Ամենէն մեծ առատամեռնութիւնը կիրական տառները եկեղեցի գացած առնել, իրաննոց մամ մը վառելն է. ինքը «է-ը մարդը քալուն մատարձա չիմեր՝ տիւղ կը գործածէ, կենալը մէջ մէկ անգամ մը խնդացեր է, ան ալ նարօլեանին ինկած օրը, «ալ քոնօյ իտին երկու օրն անդամ մը ելլել իջնելուն վերջը հասաւ ըսելով, բայց դժբաղդաբար իր այս կարծիքն ալ փոճը ելլելով վերստին գլորած է

այդ անդունդը, իր հարքստութեան մէկ մասը իր կենդանութեանը յօշոտ խաղցողներուն կտակելով:

Աս մարդուն միակ սկզբունքը սա է թէ՛ խելացի մարդը պէտք է որ դրամատէր ըլլայ, դրամ չունեցող մարդը, ինչքան ալ խելք ու նենայ՝ աւանակ մնէ, Եթէ այս մարդը զգ. բաղդաբար իր բոլոր հարստութիւնն ալ կողմնակալ ըլլար, իր վճիռը, զոր մենք չենք ուղեր ըսել, իր ձեռօքը տուած պիտի ըլլար իրեն:

Գ. Ս. — Վարդի և ազնուատոհմ ընտանիքէ սերեալ պարկեշտ և հարուստ ազնուի գործարանատէր մը, որ բնաւ ազգային դործոց մէջ մտած ելած չէ՝ բայց ազգին ընտիր անդամներ հասցնելու մեծ փոյթ տալով է, հին արանց շտախն պէս ուսումնական չէ, բայց անոնց քիչերուն պէս ուսումնասէր է, առատամեռն չէ արդարեւ, բայց իր դաւակայ կրթութեանն ու դատարարութեանը լիարուստ գրամ վատնած է. մարդու գործի չի առնուիր, բայց իր գործին ալ չուզեր որ մարդ խառնուի, սա սկզբունքն ու համարումն ունենալով թէ մարդս իր սեփական գործին համար իրմէն աւելի խելացի դատաւոր մը չկրնար գտնել:

Սա իր կենդանութեանը՝ մեծ անուն ձգելու յստակ մեծ ագործութիւն մ'ըրած չէ, բայց իր գերբաստանը վառաւորելու և պանծացնելու կարող սերունդ մը կ'ձգէ, որ մեծագործութեանց ամենէն մեծն է ու փառաւորը:

Շարունակելի

Դումկարույի դրսի վարժարանին համար Ձեղճեան միւրայի կտակած 1000 դր. ամսականը, որն որ ասկէ առաջ Ս. Պատարարին հրամանաւ երկու ամիս կը վճարուէր, այս

անգամ վարչութեան և Տնտեսական խորհրդոյ հրամանաւ, Սոյր եկեղեցւոյ թաղ. խորհուրդը նորէն դադարեցուցեր է յիշեալ ամսականին վճարումը:

Այս մասին ուրիշ անգամ պիտի խօսինք:

Պրուսոյի առաջնորդ Չերպպատիւ Տէր Բարթոլոմէոս Արքեպիսկոպոս անձնական տկարութիւնը դադարեցուց համար այս կիրակի առաւօտ մայրաքաղաքս հասաւ:

Գրեթէ ամեն թաղ քիչ կամ շատ իր յառաջագիմութեանը համար շարժման մէջ կը գտնուի, մինակ կարծես Պէշիկթաշի թաղն է որ իր համբաւոյն և բողմութիւ մեծամեծ բընակիչներ պարունակելուն հակառակ, թրմընալ և անտարբեր վիճակի մը մէջ կ'գտնուի:

Ամեն թաղ իր գոյրոցական քննութեան և պարզեարարչութեան հանդէսները կ'կատարէ, մինչդեռ Պէշիկթաշ անտարբերութեան քնոյն մէջ կ'ստործայ, ոչ քննութիւն կատարած ունի և ոչ պարզեարարչութեան հանդէս:

Վերջերս թաղ. խորհրդէն մինակ քանի մը հոգի մնացած ըլլալով, նոր ընտրութիւն կատարուեցաւ: Նորընտիր անդամներն մէկիկ մէկիկ հրաժարելով դարձեալ նախորդ անգամները մնացին, էսկի համամ էսկի թաւ, ինչպէս կրսն:

Այս վիճակը բնաւ թաղեցւոց պատիւ չը բերեր և թաղին յառաջագիմութեանն ալ մեծ արգելք մնէ, որոյ պատճառաւ շատ ծընողք ալ իրաւացի տոգոհութեամբ ստիպուելն իրենց զանկները ուրիշ հեռաւոր գոյրոցներ զրկելու:

Այս առթիւ մեր ցուակցութիւնը կը յայտնեմք յորդոյ թաղեցւոց, որոց մէջ բողմութիւ մեծամեծ ունի մնալէր և տաղանդաւոր անձինք գտնուելուն հակառակ, պէտք է:

զածին չափ հոգ և փոյթ չը տարուիր իրենց թաղին այս տարտամ և տխուր վիճակին վախճան մը տալու, վիճակ մը՝ որ սոսուցիւ ժամանակիս յառաջագիմութեանը սղոյն և պահանջմանցը բնաւ չը համապատասխաներ:

Ուրբաթէն շաբաթ լուսնալու գիշերը նարյր գորոյի Ս. Յակոբ եկեղեցին զողութեան գէպը մը պատահելով շատ մը եկեղեցական անօթներ ու արժաթեղէններ գողցուած էր: Հետեւեալ շաբաթ օրն զողն իր զողներ Պէշիկթաշի շուկայի ոսկերիչներուն ծախած ժամանակ կ'ընուի և գողցուած արժաթեղէններն ալ կ'ըլլաւին, որոց մէջ կ'գտնուէին նարյր գորոյի եկեղեցիէն վերցուած անօթներուն մէկ մեծ մասը, ամենքն ալ կտոր կըտար եղած, մինակ Ս. Յակոբայ աջը որ միակըտուր արժաթեայ մասունք մնէ, ան միայն ամբողջ և անջնաս պահուել էր, իսկ զողցուած միւս արժաթեղէնք, որք դեռ չեն դրանուած, գողին միւս Բերադի ընկերոջը քովն է եղեր որ բնաւ տելու միայն է դեռ:

Ծախուած արժաթեղինաց մէջ ոչ միայն նարյր գորոյի, այլև ուրիշ եկեղեցիներու ալ վերաբերեալ անօթներ կ'գտնուին եղեր, ամենքն ալ կտոր կտոր և կերպարանափոխ եղած:

Գողերուն երկուքն ալ հայ են եղեր, որոց անունը առ այժմ չենք ուզեր տալ մինչև որ իշխանութիւնը դորժը քննելով հեղինակներն տանք ըլլալը երևան հանէ ու ստուգէ, որոց մէկը բռնուած է և միւսն ալ բնաւ տելու վրայ է դեռ:

Հակահասունեանց կաթնոյցիկս գերեջանիկ Պաղթիարեան զերապոյծաւը կ'ըսենք թէ՛ այս օրերս դեր. Հասունին հպատակութիւն և հնազանդութիւն յայտնել է:

ԽՆԴԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԼՈՒՆԵՐ

Անցեալ հինգշաբթի օր Պատրիարքարանը մէկ հաս նշանաւոր մ'անգամ չէ եղեր։ Դժբաղդութիւն մը՝ որ մինչև ցարդ երբեք պատահած չունէր։ Ասկէ կրնայ հասկցուիլ ժամանակիս անձկութեան աստիճանը։

Թէրճէման և Սանզումէ, քաղաքական լուրերու սովին բռնուելով, շարաթէ մ'ի վեր մէկզմէկու կենսագրութիւնը ընելու ելեր են։ Էֆենդիներն թէպէտ սաստ կ'ընդունեն, բայց օգոստոս 15էն անդին կ'յուսացուի թէ ասանկ չը մնար։

Հիւանդանոցի տնօրէնին պաշտօնէն հրաժարուելէն ի վեր 3 օր է, 500 հոգի ներկայացեր են այդ պաշտօնին իբր ընտրելի։ Ասիկա կ'ցուցնէ որ եթէ ազգերնիս զինուորական ազգ մ'եղած ըլլար՝ բնաւ դրսէն հրամանատարներու պէտք պիտի չունենար, վասն զի մեր մէջ ամեն մարդ հրամայող ըլլալու կը սկսէ։

Զարմանալի ժամանակի մը մէջ կ'ապրինք։ Աս տարուան դպրոցական քննութեանց պարտեալաշիւթեան հանդէսներուն մէջ՝ ամեն աշակերտն'րն ալ կ'տեսնուի թէ քաջալու և ամենաքաջ աստիճաններն ստացեր են։ — Կ'երեւի թէ այս տարի պտղոց համար արդասաւոր ըլլալուն պէս՝ դպրոցականներու ուսման համար ալ բեղմնաւոր և առատ տարի մ'եղած է։

Միութիւնը զօրութիւն է կրեան։

Հայաստանի մէջ դպրոցներ հաստատուելու համար երեք հատ մեծ ընկերութիւններ ունենինք։ Որք զատ զատ կ'ըզոճէին և բաւական ալ մեծ քայլեր սկսեւ ելն առնել։

Վերջերս այդ ընկերութիւններն միանալով, ամիսցեալ ընկերութիւն մը կազմեցին, որպէս զի առելի զօրաւոր և անյողգոյգ կերպով գործեն։

Սակայն ասոնց միացումէն ի վեր է որ, կ'տեսնուի թէ ոչ միայն զօրութիւննին պակասած է և հասցիներն նուազած, այլ և մէջերնին զգաւթեան գլուխ չկրնալով առնուլ մինչև ցարդ գործ մ'ալ տեսած չունին, և առկէ ետքը անձնելիքնին ալ Պատուած գիտէ։

Վերոյգրեալ տիեզերական ճշմարտութիւն համարող սկզբունք մը բնաւ չկարծուի որ այսպիսի հակառակ արդիւնք մը բերէ այս պարագային մէջ, ուստի հարկ կ'ըլլայ ըսել թէ՝

Կամ այդ սկզբունքը սխալ է,

Կամ այս ընտրուած պարագայն։

Մեզի մնալու ըլլայ նէ՝ մենք կ'կածենք թէ՝ ասոր ամիսցումն ըսելու տեղ առելի աղէկ է «պառակտում» ըսել։

Շարիփարի դաղդիական թերթին մէջ հետեւեալ հատուածը կ'կարդանք։

«Բնի մը շարաթէ ի վեր մենամարտութիւններն սկսած են նորէն յաճախակի շատնալ։

Եւ այս մենակալներն ալ ընդհանրապէս ատրճանակով ըլլալու վրայ են, իրարէ քանակական կամ երեսունական քայլ հեռաւորութեամբ։ Երկու կամ չորս գնաւ կ'ընտեն, և հակառակորդներն զիրար չեն կրնար զարնել։

Աս բանը բարեբաղդութիւն կ'համարուի մենամարտող հակառակորդաց համար, իսկ ցաւալի պարագայ մնէ Գաղղիոյ պահպանութեանը համար։ Եթէ ամեն մարդ այսպէս ճախողակ ըլլայ՝ մեր ճակատամարտները թընտի բանակին ահ և երկիւղ պատճառելու բան մը պիտի չունենայ։

Երբ իրարմէ քառակիտն քայլ հեռի վրա-
ւողներուն գնաակներն այսպէս կ'վրիպին, գա-
ցէք տեսնեմ 7-8 հարիւր մէթրո հեռուանց
թշնամի բանակին մէկ գունդը կոտորել վոր-
ձելու :

Այս հարկ պարագային հէ կարևորու-
թիւն պէտք է ընծայել, մանաւանդ այսօր
երբ ամեն մարդ զինուոր է :

ԶՈՒՍՐՃԱԼԻՔ

Վարչական նոր ծրագրին վիճաբանութիւ-
նը ուր տեղումը մնաց :

— Չեմ գիտեր ուր մնալը ,

— Ինչո՞ւ , դուք երեսփոխան չէ՞ք :

— Երեսփոխան եմ ամա՛ երկու տարիէ ի
վեր ընդհանուր ժողովի դացած չունիմ ,

— Ըսել է՞ որ ելած էք ,

— Ոչ , տակաւին երեսփոխանաց ցանկին
մէջն է անունս , և ամեն շարժու ալ շարու-
նակ հրաւիրագիրները կընդունիմ կօր ,

— Անանկ է նէ դուն ալ բացակայ երես-
փոխանաց ծրագրին ծրագրոցն ես :

Էֆէնտի , Չեր վսեմութիւնը մեր գաւա-
ռին երեսփոխան ընտրել կուզենք , անշուշտ
պիտի ընդունիր :

— Այո՛ , սիրով կընդունիմ , սակայն մէկ
պայմանաւ մը .

— Ի՞նչ պայման է այդ .

— Ամեն մէկ ժողովի ներկայ գտնուե-
լու՝ մէկ մէկ ոսկի կտանեմ .

— Ներեցէք Էֆէնտի , ստակով ըլլալէն
ետքը՝ մենք Գրիգորատուր Էֆէնտին կընա-
րենք մեր գաւառէն , որն որ հինգնոցի մը
մօմ է :

Տաճկի խօնախի մը երկու սոյսաւորներ ,

— Մարտիրոս , միեւնք կօնախի մէջ ա-
ռաւորնէ մինչև կիշեր ոտից վերէ կայնուկ
խորմէթ կա՛նք , քէխեան էնտեղ կօշտուրմիշ
կանէ՛ էստեղ կօշտուրմիշ կա՛նէ , եօրումիշ ե-
ղանք չենք տանք , էսա մեր պէ՛յ առաւորնէ
հինգից եաթախէն տիւս կելլէ , վեցին կալէմ
կերթայ , երկու սախաթ կ'նստէ , կօնախ կը
տաննայ , վրայ այլազ , պու կիւն չօգ եօ-
րուտում կա՛նէ , մէկ օր մեր կործեր անելու
ընայ , ի՞նչ պիտի տսէ :

— Խօրօտ կասես , անպէր ամա , ինոնք
մեզի պէս ախշկան չեն աշխատանաց , ինոր
լուսաօխկի պապ ծոցի չէրվէն կ'խանի մէկուն
կը նետէ , — սըվէօր ծէյր բան մը կապէ — ա-
սելով կապրի եղեր , խէր լիւզ կլլելով , էյ ի-
նոնց զաւակ խիմայ օր իրեք չորս սաթըր եա-
զը որ դրի՛ , միւշքիւլ տէրտ ի՛ , նա՛սըլ էֆ-
քեար չանի :

Հան մը պատմութիւնը , որ ինչպէս կ'ե-
րին ինչդինքը 40 օր ծամապահութեան դա-
տապարտող սօքթօր թաննըրի ճաշակէն չէ
եղեր :

Ջիրմեռանդ և աստուածաժախ կին մը
չուն մը ծախու կառնէ , որն որ քանի մ'օրէն
կ'տեսնէ թէ՛ տանը մէջ ուրբաթ օրերը պահք
կ'բռնեն , և որովհետև ֆասուլեա փիագին ու
խմամ պայլըտին իր ախորժակին այնքան չէր
յարմարեր , ուստի ամեն հինգշաբթի օր մէյ
մէկ քիչ ոսկոր մէկդի դնելով կ'պահէր հե-
տեալ օրուան համար :

Ալ ասկէ ետքը ուղտնուն չափ թող ը-
սեն թէ անասունները խելք չունին :

Համարձու՛մ աղա , այս տարի Գասըմը
գալու ըլլայ նէ՛ նորէն Սթամպուլ պիտի իջնէք :

—Ձէ, այս տարի միտքս ձմեռը Պէշիկ-
թաշ նստիլ է .

—Ի՞նչ կայ որ .

—Է՛հ, Պէշիկթաշի մէջ հիշ որ չէնէ գի-
շերային աղէկ դրօսանքներ, թատերական ներ-
կայացումներ կ'գանուին .

—Աղէկ ա՛, Պոյաչ կողմն ալ կէտիկ բաշա-
յի թատրոնը չը կա՛յ մի .

—Կայ, բայց հոն հայերէն լեզուաւ ներ-
կայացումներ տալը արդիւրած է, մինչգեւ
Պէշիկթաշ ուղած առանդ հայերէն ներկայա-
ցումներ կրնաս գտնել .

—Ա՛յ, ինչ ըսել է, Պէշիկթաշ հայերէն
ներկայացում թող տրուի, Կեսիք բաշա թող
չարուի, խելք չհասնելու բան . . .

—Խելք հասնի կամ չհասնի՝ առ ասանկ
է, արդէն մեր ո՞ր գործին խելք կ'հասնի որ
այս բանին խելք պիտի հասցնես .

Դարձեալ Տօթթէօր Թաննըր ,

Մեր ընթերցողներն հարկաւ ճանչցան այս
մարդը, որ 40 օր ծով պահելու ինստովը Նը
չանաւոր ամերիկացի արտակեցրոն բժիշկն է,
սա կարծես բժշկութեան ծիծաղելի կողմերը
երևան հանելու համար սովեր է բժշկութեա-
նը .

Նիու Եօրքէն հաւած վերջին մէկ հեռա-
դրէ մը կ'իմանամք թէ՛ Տօթթէօր Թաննըր իր
քառանկորեայ ծովապահութեան չիլէն անվը-
տանդ աւարտեր լմացուցեր է .

Բայց աւելի տարօրինակ փոք մը պիտի
ընէ եզեր այս անգամ ալ, ծովապահութեան
հակադարձն ընելու գրաւի մանելով, սյսինքն
միաք աւնի եզեր շարունակ տասն և հինգ օր
բան ուտել առանց դադար առնելու .

Է՛հ, չըլլալիք բան չէ, բայց կարծեմ թէ
այս մասին գրաւի մանելու համար նոյն խկ
Տօթթէօր Թաննըրէն աւելի յարմար մէկը չը

կրնար բլլալ, փասն դի 40 օր շարունակ ծով
պահելով բացարձակ Եւրօպայութենէ մը ետ-
քը՝ հարկաւ ըրած կորուստին տեղը լեցնելով
դարմանելու պէտքը ամենէն աւելի ինքը պի-
տի զգայ .

Աստուած իմ, ի՞նչ ալ կենդանի մարդիկ
կան, (որպէս թէ մարդիկ կենդանի չըլլան) .

Բայց կաղտչեմ ըսեք թէ՛ անասնականու-
թենէն ալ աւելի փոր բան չէ՝ տեսնել տեսնկ
բռնի ծովապահութիւններ և անտեղի անմար-
սօցութիւններ, որոց մէկն բրաւ և միւսն ալ
ընելու մտադիր է հօթ թաննըր .

Ո՛ր անասունը կամ կենդանին, ո՞րը կու-
զէ ըլլայ, իր կերակուրը կ'մերժէ երբ փօրն
անօթի ըլլայ, և կամ կ'շարունակէ թխելով
փորը լեցնել երբ կուշա է .

Պօպօ թխուս շատ իրաւունք ունէր երբ
ասկէ 180 տարի առաջ կրսէր .

Ճարօնէն Հօթմ, Բարիդէն Մինչև Բէքին,
Մարդն է, իմ կարծեօքս, ամենէն ա-
պուշ կենդանին .

Ներկա շարթի երեկոյ սոսկալի անձրիին

—Ճանրմ Բարսեղ աղա, առ օ՛ր մնացիր,
սասթը չորսը գնաց, դուն առանկ հիշ ուշ
մնացած չունէիր դիչերր .

—Աստուած պէյանին տայ առ չողենաւ-
ներուն, Զարիֆին անցաւ նէ խնդացինք որ
քիչ մը կարգի կանոնի տակ պիտի մանան,
տահա պէթէր եղու .

—Մեղայ, ի՞նչ եղաւ յի, հապա հորէն
չինեցին սոխալամիշ ըրին, մէկին տեղ երկուք
կ'բանեցնեն կըսեն կոր նէ՛ առնոց ամենը սո՛ւտէ .

—Պոյալամիշը բանը մէկ ստակ չըներ, 2
թիւը եւմիշէն հեծանք՝ ան հոն աւրուեցաւ
մնաց, 3 թիւը նստանք, ան ալ եկաւ մինչեւ
Պալաթ՝ հոն աւրուելով կեցաւ, անկէ 9 թիւը
նստանք՝ առ ալ Ալիտարի տաջիւր աւրուե-
ցաւ, հոն երկու ժամ սպասեցինք որ 7 թիւը
գալով մեզ աւատ ու Հալլըն օղլու բերաւ .

Եղեոսիայէն հետեւեալը մեզ կ'գրեն .

... Խմբագիր Մամուլ ազգային հան-
դիսի .

Գուտաւիս ազգային դործոյ ընթացքն ու
վիճակը այնքան փոքրուն նկարագրելու պատե-
հութիւն մը չունինք , իսկ բարեբաղդ եւք որ
ազգասէր և լուսամբու առաջնորդ մը ունինք
մեր ազգային դործոյ գլուխը , որ ամեն բանէ
աւելի իր գլխաւոր հոգն և ուշադրութիւնը
առած է զաւտաւիս ազգ . վարժարանները
ղարդացման և յառաջագիմական շաւղի մը
մէջ դնելու , իւր ամենամեծ ֆանից և մաս-
մանց առարկային մեր գոյրոցներն է որոց հա-
մար ալ Եղեոսիայ մէջ Խորենեան տնուն ըն-
կերութիւն մը հաստատուելուն օգնեց , ո-
րոյ նպատակն է ազգ , վարժարանաց նպաս-
տել , բայց աւաղ որ մեր Ս. Առաջնորդին բո-
լոր իղձերն ու փափարը լիովին չ'կատարուիր ,
և ժողովրդեան մէջ տեսնուած անտարբերու-
թիւնն ու գանգաղութիւնը Ս. Առաջնորդին
խանդավառ ֆանիքսն ու անդուլ գործու-
նէութեան և փափաղանացը չհամարատա-
խաներ :

Այս առթիւ : Խմբագիր տէր , հետեւեալ
մէկ քանի տեղեկութիւններն ալ , որք նորա-
կազմ ընկերութիւն մը քաջադիմելու կ'ծառա-
յեն , կ'փութամ ձեզ հաղորդել :

Մայիս 18ին Եղեոսիայ մէջ «Տգիտութեան
և դիտութեանց արդեանցը վրայ» թատրոնի
մը ներկայացուիլն նկարագրած էի , սակայն
յուրիս ամաց մէջ հանդուցեալ վանանդեղայն
Մեծն Ներսիսի ողբերգութիւնն ալ ներկայա-
ցուեցաւ խիստ փառաւոր կերպիւ , Դպրաց
ընկ. խմբին ձեռօքը , որ 1877ին հաստատեալ
է : Սոն նուիրական ընտիր խաղին ներկայ
գտնուեցան ամեն կարգի բարեսէր ազգայինք ,
որով թէ քաջալերեցին Դպրաց ընկերութիւնն
և Եղեոսիայ , Հայաստանի զաւակայ գուստիա-
րակութեան մեծ գործը զոր կէտ նպատակի

ընտրած են ընկերութիւնք , և թէ պատուե-
ցին վաղեմի ազգ . քերթողին նուիրական յի-
շատակը :

Այս ողբերգութեան խաղը , որուն ներ-
կայացման ասկէ քանի մը տարիներ առաջ ներ-
կայ գտնուած էինք , աչքի զարնելու անսա-
րանական շատ մը թերութիւններ ունէր , բայց
սոյն անգամի ներկայացման մէջ , թողլով թա-
ւերական արհեստի կնայը , թողլով գերառա-
նաց և գերառանուհեաց առաջանութիւնը ,
այն տեսակներէն մին էր ուր տեսարանական
ցոյցերը աւելի փայլեցուցին :

Դերասանները ոճէն և նիւթէն , աւելի
ժամանակին սովորութիւնները , հպատակ ազ-
գաց թիւը իրենց զգեստներովը և արքունի
արարողութեանց իսկութեան ճշգրիտ պատկե-
րը պահել և ցուցնել ճշնեցան և յաջողեցան
իսկ :

Խաղին ներկայացումը թեպէտ կատար-
եալ էր , բայց հազիւ 750,800 զրէի չափ հա-
սոյթ մը կրցաւ գոյանալ :

Արդեա , գեռ որչափ յետագէտ կ'գտնե-
րուին Եղեոսիայ աշակիսի ձեռնարկներու մէջ ,
յորում Դպրաց ընկերութիւնը թատրոնին հա-
մար ըրած ծախուց համեմատութեամբը գրե-
թէ ոչինչ չահած եղաւ :

Աստի գովելով Դպրաց ընկերութեան նը-
պատակը , կ'քաջալերենք և կ'յորդորենք զի-
րենք որ չվհատին , այլ Եղեոսիայ մանկուոյն
դաստիարակութեան համապատասխանող ջե-
նիւք աշխատին այս տեսակ բարեկարգ ներ-
կայացումներին շարունակել , որ մեծ շնոր-
հակալեաց արժանի է :

Հաճեցէք տէր ներկայս հիւրընկալել ձեր
ազգօգուտ հանգիսին մէջ , ընդունելով մեր
ջերմ շնորհակալեաց հաւատարմ , որով Թիւս
ևլն .

ՍԸԿԵ ՆԸԿԵ

Շարունակ եղած գիշուհները զմարդ գէպ
ի գերեզման կ'տանին :

Կըսեն թէ բաղդը մարդուս քնացած ա-
տենը կ'գայ , ուրկէ կ'ապացուցուի թէ բաղդ-
ըսածդ երազ մնէ :

Առանց գոնէ քիչ մ'աշխատութեան՝ հա-
ճոյք չկրնար ըլլալ :

Հաւելէ քիչ ըսուածը հիմայ՝ ստակն է
զոր կ'տան մէկուն զանի համոզելու համար :

Սիրաշահ ամուսիններ կըսուին այն մար-
դիկը որք հացերնին իրենց ճակտին քրտինքո-
ւի կը վաստկին :

Նրիտասարդ մը սիրահարութեամբ ամուս-
նացած տանն , իւր կենը առաջին անգամ ի-
րեն հրեշտակ մը կ'իջուի , իսկ սիրահարու-
թեան տենդը անցնելէն ետքը՝ օձի ձագ մը
կ'երեւայ :

Մամուլին ամենէն առաջին գլխաւոր և
ընթերցասէր բաժանորդը՝ Տպագրական տես-
չութեան գրասենեակն է , որ մէկ օր մը թեր-
թը եթէ ձեռք չհասնելու ըլլայ՝ հետեւեալ օ-
րը անմիջապէս «առեալ զվեղարն և զփիւնն»
ելեալ գայցեսա՛ը կ'կոխէ :

Մարդու մը սիրտը քօքողութեան մէջ ա-
ւելի առատաձեռն է քան թէ հարստութեան
մէջ :

ՍՈՌՂԶԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

Ի ի

Տ Ս Մ Ո Ւ Մ Ն

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՆՆՈՒԹԵԱՆ

Ղերջին ժամանակներս երախայ սնուցա-
նելու և մեծցնելու խնդիրը գիտնոց և բժշ-
կաց գլխաւոր ուշադրութիւնը գրուած եւ
հետզհետէ նորանոր գիտեր ու միջոցներ ե-
րեան եղնելու վրայ ըլլալուն , այս նպատակաւ
Բարիգի մէջ արդէն կազմուած բժշկական ըն-
կերութիւն մը՝ երախայ սնուցանելու եղանա-
կը միջման դնելով , 7-8 ձեռնհաս բժշկաց
կողմէն արուած և ընդունուած տեղեկա-
գիրքերէն կարեւոր և օգտակար քաղածները
հաւաքածոյ մ'ըլլալով ի լոյս ընծայուած էր :
Մանուկ խնամելն ալ հնուց ի վեր մեր ազգին
մէջ գրեթէ անձանթ բան մ'ըլլալով և ամեն
ծնող իր զաւա՛ը աւանդական դրութեամբ
մեծցնելու վրայ ըլլալուն , որ ձօխորդ հետե-
ւանքներէն զերծ չկրնար մնալ , մեր ազգային
երեւելի բժիշկներէն Տօքթօր Փէշումովճեան է-
ֆէնտին մեր այս մեծ պակասը լեցնել կ'փո-
թայ վերոյիշեալ կարեւոր և օգտակար գործը
ընտիր հայերէն թարգմանութեամբ և դիւ-
րահասկանալի ոճով մը այս անգամ ի լոյս ըն-
ծայելով մաքուր տպագրութեամբ և 52 երե-
սէ բաղկացեալ գրքոյկով մը :

Գովելով և մանուսանդ շնորհակալութեան
արժանի գտնելով Տօքթօր Փէշումովճեան է-
ֆէնտին աղբատիրական և ուսումնական այն
երկատիրութիւնը , աւելորդ կ'համարեմք ըսել
թէ մեր մէջ ալ իւրաքանչիւր ընտանիք ստի-
պողապէս հարկ է որ յիշեալ գրքոյկէն մէկ
մէկ հատ ունենան , կարգան և դործադրու-
թեանն ալ հետաւում ըլլան , որ միակ նպա-
տակն է յիշեալ գործոյ հրատարակութեանը
կ'գտնուի մայրաքաղաքիս գրադարանաց
քով :

Եփե 3 դրշ.